

на българската култура. Разликата ще се почувствува и въ езикъ, и въ стилъ, и въ образи, и въ идеи, и въ възсъздаване на нашата действителностъ — сегашна и минала.

Езикътъ му е изпъстренъ съ народни думи и изрази, които го освежаватъ, обогатяватъ и разкриватъ ново идейно богатство. Тѣ блещатъ като бисерни зърна въ огърлица. Той даже нарушава чистотата, като вмѣква и турцизми, само да запази постигнатата красота и тънкия смисълъ на израза. Създава и нови думи, като „нощоходникъ“ и др.

Думитъ въ речта му, сякашъ, сж ковани съ чукъ и долепани една о друга като камъкъ до камъкъ. Сжщото е и съ изразитъ му. Ясно личи упоритата, продължителна и тежка творческа работа на поета. Той избира думитъ една по една, разглежда ги отъ вси страни и ги слага така, че тѣ сж обърнати къмъ насъ съ най-неизтритата си страна, най-свежата. Така, езикътъ излиза изподъ неговитъ ржце претворенъ, пресъздѣденъ — чисто Пенчовски езикъ, индивидуализиранъ. Отъ тая продължителна работа надъ езика и стила иде и оная изкуственостъ, която на различни мѣста се долавя въ творенията му. И затова мжно се подражава Пенчо въ това отношение, докато подражателитъ на Вазова сж много.

Образитъ, които създава Вазовъ, сж повече външни, бихъ казалъ — живописни: въ тѣхъ изпжква онова, що се долавя чрезъ окото, тѣлото и осезанието. А образитъ на Пенча се чувствуватъ чрезъ сърцето, душата; тѣ сж повече скулптурни — тежки, можши и студени като отъ мраморъ — особено въ епоса. Отъ тѣхъ лѣха леденъ дѣхъ на величие и безсмъртие. Той изобразява по-сполучливо предметитъ и явленията въ покой, отколкото въ движение. Той е съзерцателна натура.

Идейно той свърза нашата литература съ западната, като разработи теми, въ които се долавя напъна и устрема на гордата човѣшка мисль къмъ непостижими висоти. Той сполучи да внесе въ нея струи отъ лѣхъ и духъ на западния свѣтъ, и по тоя начинъ постави нашия езикъ въ ролята на културнитъ такива — да изобразява преживѣвания на белѣзани отъ сждбата великани на мисълта и чувството.

Пенчо Славейковъ познава изтънко нашия животъ, нашитъ нрави, нашата действителностъ въ широкъ смисълъ на думата. Той прониква дълбоко въ душата на българина и разкрива най-типичното въ нея, чисто българското, като

се стреми да му придаде общочовѣшки характеръ. Той се рови да открие сжчината на нашия битъ и ония вѣчни закони, отъ които тя се обуславя. Българското племе, поставено при особени природни условия и развиващо се при редъ превратности на сждбата, е изработило въ себе си една психология, единъ свѣтогледъ, които рѣзко опредѣлятъ неговия характеръ като народъ, доста различенъ отъ другитъ. Тоя характеръ на народа се проявява най-добре въ върховнитъ моменти, когато той повежда решителна борба за своето сжществуване. Въ „Кървава пѣсенъ“ поетътъ ни дава такъвъ моментъ отъ историята на България — Априлското възстание. Народътъ, подготвенъ отъ своитъ водачи — апостоли, или по-скоро ентузиазиранъ отъ величието на идеала, който тѣ му рисуватъ, става срещу врага си и иска въ единъ мигъ да го повали. Свещена заблуда! И изпжква предъ насъ величавиятъ образъ на Балкана, който е прикжалъ въ можщитъ си скути хероична България и дава подслонъ и убѣжище на нейнитъ юнаци. Вдѣхновени, тѣ водятъ родината си къмъ слава и гибель. И изъ пепелищата на рухналата сграда като птицата фениксъ излиза млада и възродена България, която поема пжтя на цивилизацията.

Въ „Кървава пѣсенъ“ поетътъ ни дава можщия образъ на Войводата, който иска самъ да държи въ ржцетъ си дѣлото на възстанието и неговото ржководене; симпатичния и демократиченъ Младенъ, който заявява, че народътъ самъ трѣбва да твори сждбинитъ си; сладкодумния мждрецъ дѣдо Дивисилъ, — сякашъ, древенъ Несторъ, който макаръ и неукъ, разкрива дълбокия смисълъ на дѣлото; попъ Матей, Балина и др. Всички тѣзи херои на епопята разкриватъ чрезъ думитъ и дѣлата си духа на времето и идеалитъ на народа, който ярко е изобразенъ на събранието въ Оборище и въ самото възстание. Битовитъ сцени: кжщата, дето става заседанието, сбора, угощението съ питата и др., ни даватъ възможность, да проникнемъ въ интимния животъ на тогавашния българинъ. Картината на Балкана, описанието на Тилилейското усое ни разкриватъ народнитъ вѣрвания и дивната поезия, която криятъ въ себе си. „Кървава пѣсенъ“ е книга, която възсъздава въ поетичнитъ образи една отъ най-яркитъ епохи на миналото ни, като отразява въ себе си най-съкровениитъ блѣнове на племето ни и неговия